

Manuál pro kontakt s policií ČR a obecní policií

Vzhledem k množícím se případům agresivních a nepřiměřených zákroků ze strany strážníků obecních policií, dáváme k dispozici následující souhrn informací a postupů, které by Vám měly pomoci bezproblémově kontakt s příslušníkem přežít.

- Pokud Vás na ulici zastaví policista (příslušník Policie České republiky) nebo strážník obecní policie z důvodu nenasazené či „vadně“ nasazené roušky, v první řadě, a to zdůrazňujeme, **zachovejte klid a zdržte se jakýchkoli náznaků agrese.**
- **Noste s sebou tento manuál, abyste v případě obavy z nepřiměřeného zákroku byli schopni přesně a výstižně reagovat na nastalou situaci.**
- **Příslušník Policie ČR může použít donucovacích prostředků pouze k ochraně své osoby, jiné osoby anebo k ochraně veřejného pořádku** (viz § 53 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky).
- **Oprávnění strážníka obecní policie k použití donucovacích prostředků je ještě omezenější.** Může je použít výhradně v zájmu ochrany bezpečnosti jiné osoby nebo své vlastní, majetku nebo k zabránění výtržnosti, rvačce nebo jinému jednání, jímž je vážně narušován veřejný pořádek (viz § 18 odst. 2 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii).
- **V případě náznaků agresivního jednání zejm. strážníků obecní (městské) policie citujte ustanovení § 18 odst. 2 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii**

(viz výše) a zdůrazněte, že použití donucovacích prostředků bez zákonného zmocnění je trestným činem zneužití pravomoci úřední osoby dle § 329 trestního zákoníku.

- Příslušníci Policie ČR i strážníci obecní policie **mají právo od Vás požadovat prokázání totožnosti v případě podezření ze spáchání přestupku.**
- Doporučujeme se na místě nesnažit vyvrátit tvrzení o spáchání přestupku a totožnost prokázat. **Odmítnutí prokázání totožnosti na výzvu totiž mohou příslušníci / strážníci považovat za neuposlechnutí výzvy, což lze považovat za přestupek proti veřejnému pořádku a na základě toho následně použít donucovacích prostředků** (bez ohledu na to, zda oprávněně).
- **Prokázání totožnosti není bezpodmínečně nutné předložením občanského průkazu, příslušníci státní policie mívají zpravidla mobilní aplikaci s přístupem do evidence obyvatel a jsou schopni Vaši totožnost ověřit na místě na základě Vámi sdělených údajů. Předložení průkazu totožnosti Vám nelze uložit, není-li důvodných pochyb o tom, že informace, které sdělujete, jsou pravdivé. Totožnost lze prokázat například i svědecky.**

S ohledem na to, že setkání s příslušníkem Policie ČR či strážníkem obecní policie dnes může být spojeno s poměrně velkým stresem na obou stranách, doporučujeme postupovat spíše zdrženlivě. Níže uvádíme základní rady, jak postupovat, pokud Vás zastaví příslušník Policie ČR nebo strážník obecní policie:

1. Žádejte sdělení důvodu zastavení.
2. Na výzvu sdělte své jméno, příjmení a datum narození. Tyto údaje nejlépe prokažte občanským průkazem nebo jiným dokladem. Nemáte-li žádný doklad a sdělené údaje nebudou strážníci obecní policie považovat za dostatečné a budou vyhrožovat předvedením, zavolejte na linku 158 a žádejte příjezd hlídky Policie ČR se zdůvodněním, že Vás mají v úmyslu strážníci nezákonně omezit na svobodě pouze za účelem zjištění totožnosti, **ačkoli jste údaje o své osobě sdělili.**
3. **Pokud budete viněni ze spáchání přestupku, sdělte, že se spácháním přestupku nesouhlasíte a chcete, aby věc byla dále řešena ve správním řízení. Nic víc neříkejte. Pokud přijmete tzv. příkaz na místě (dříve „blokované řízení“, tj. zaplatíte-li na místě pokutu nebo přijmete jinou formu trestu), ztratíte právo následně se proti rozhodnutí o přestupku bránit. Zejména strážníci**

budou zřejmě zdůrazňovat riziko mnohem vyšší sankce ve správním řízení, než v rámci „příkazu na místě“. Pokud se ale chcete bránit, nemůžete příkaz na místě přijmout. V takovém případě bude věc předána k projednání v přestupkovém řízení.

4. Příslušník / strážník je povinen na místě sepsat oznámení o přestupku, které Vám je povinen následně předložit k vyjádření. **Doporučujeme se do oznámení nevyjadřovat, místo pro vyjádření proškrtnout**, popř. dopsat: „Nevypovídám“ a vyfotit.
5. **V případě, že budete cítit ze strany kontrolujících strážníků obecní policie nebo příslušníků PČR jakýkoli náznak agrese, pokuste se požádat jakéhokoli kolemjdoucího, aby byl úkonu přítomen a případně Vám dosvědčil jeho průběh. Doporučujeme celou situaci nahrávat, ovšem ideálně skrytě, neboť otevřenou informací o nahrávání nebo okázalé pořizování nahrávky někdy policisté / strážníci ve stresové situaci nezvládnou a jednají vyhoceně. Každopádně svolení příslušníků PČR či strážníků MP není k nahrávání třeba, jak vyplývá z ustanovení § 88 občanského zákoníku.**
6. Podezření z přestupku by následně mělo být předáno k řešení do správního řízení. Zde doporučujeme vyhledat odbornou pomoc, nicméně i tak níže připojujeme stručnou právní analýzu.

Související právní úprava viz Právní stanovisko – pravomoci vypracované Mgr. Vladimírem Mrkvičkou, advokátem, ze kterého vyplývá, že:

PŘÍSLUŠNÍK POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY A STRÁŽNÍK OBECNÍ POLICIE MÁ SVĚŘENU PRAVOMOC VÝHRADNĚ K VYŘEŠENÍ PŘESTUPKU NA MÍSTĚ BLOKOVOU POKUTOU (PŘÍKAZEM NA MÍSTĚ). POUZE OVŠEM, POKUD S PŘESTUPKEM VYJÁDŘÍTE SOUHLAS.

Orgán Policie České republiky a ani strážník obecní policie nemají zákonnou pravomoc kontrolovat dodržování povinností vyplývajících ze zákona o ochraně veřejného zdraví a předpisů vydaných k jeho provedení, jelikož tyto subjekty nejsou dle zákona o ochraně veřejného zdraví orgánem ochrany veřejného zdraví nadaným jakoukoli kontrolní pravomocí. Jedinou pravomocí, kterou tak orgán Policie České republiky či strážník obecní policie na poli zákona o ochraně veřejného zdraví (typicky nenošení roušky či respirátoru) disponují, je opět toliko pravomoc udělená zákonem, tedy projednat věc příkazem na místě včetně uložení pokuty.

Ve světle výše uvedeného pak lze rovněž přijmout závěr, že by PČR ani OP neměly mít pravomoc k vyzývání k nasazení roušky či respirátoru „jménem zákona“, a to právě z toho důvodu, že nemají zákonem o ochraně veřejného zdraví svěřenu kontrolní a tedy ani jakoukoli preventivní pravomoc. Je to tedy v daném případě

podobné situaci, jakoby dotyčného k nasazení roušky či respirátoru vyzýval náhodný kolemjdoucí. K nasazení roušky či respirátoru „jménem zákona“ by tak měl být dle zákona o ochraně veřejného zdraví oprávněn typicky pouze příslušný pracovník krajské hygienické stanice, neboť krajská hygienická stanice je na rozdíl od PČR či OP orgánem ochrany veřejného zdraví nadaným kontrolní a dozorovou pravomocí.

Dle § 91 zákona o odpovědnosti za přestupky pak obecně platí, že správní orgán může příkazem na místě uložit pouze pokutu, pokud nestačí domluva, a obviněný nebo osoba jednající za obviněného, který je právnickou nebo podnikající fyzickou osobou, souhlasí se zjištěným stavem věci, s právní kvalifikací skutku, s uložením pokuty a její výší a s vydáním příkazového bloku. Příkazem na místě lze uložit pokutu nejvýše 10 000 Kč. Mladistvému obviněnému lze příkazem na místě uložit pokutu nejvýše 2 500 Kč; to neplatí, je-li mladistvý podnikající fyzickou osobou.

Dle našeho názoru není ani Policie ČR ani strážník obecní policie oprávněn v dané věci zjišťovat jakékoli další údaje, vést vyšetřování apod. Jakékoli takto získané důkazy by tak bylo možno považovat za důkazy získané nezákonně a v případném následném správním řízení by k nim nemělo být přihlédnuto.

Za Zdravé fórum

Mgr. Ondřej Svoboda

Mgr. Vladimír Mrkvička

Mgr. Lenka Trkalová